

Menighetsbladet for

AUDNEDAL

Nr. 4 2021. 3. årgang

- **Ernst Baasland:**
Troa som endrer seg med åra, side 4
- **Kirkerotter på besøk igjen**, side 8
- **Julenøtter**, side 11

Vestre Surtevann – et lite, unnselig vann
på heia mellom Konsmo og Kvås.
Les mer på side 16 hva navnet på vannet kan fortelle oss.
Foto: Liv Birkeland

Kirkekontoret

Sted: Konsmo kommunehus
(Også etter sammenslåing til nye Lyngdal kommune, finner du kirkekontoret her.)

Daglig leder i Konsmo og Grindheim menigheter: Ingunn Birkeland

Kontortid: mandag, tirsdag og torsdag kl. 10-14.

Tlf: 919 19 819

Bruk gjerne e-post utenom kontortid: ingunn.birkeland@lyngdal.kirken.no

Sokneprest: Geir Ola Tveit

Mobil: 958 08 836

E-post: geir.ola.tveit@lyngdal.kirken.no

Nettside: www.lyngdal-kirken.no

Audnedal menighetsblad

Utgitt av soknerådene i Grindheim og Konsmo.

Opplag: 770

Send gjerne inn stoff til bladet eller kontakt noen i redaksjonen om ting som kan ha interesse.

Innleveringsfrist neste blad:

4. mars 2022.

Redaksjon:

Ragnhild Huseby Solås

Lise Finseth Løland

Sissel B. Håland

Ingunn Birkeland

Geir Ola Tveit

Liv Birkeland (redaktør)

Mobil: 930 56 787

Epost: birkeland3112@gmail.com

Bladbunad/trykk: Sjograf as

Gaver til bladet mottas med stor takk!

Konto: 3108 20 07450

Besök nettsiden: www.lyngdal-kirken.no

IKKE FILOSOFENES GUD – MEN GUD SOM ER NÆR!

Den kjente naturvitenskapsmannen og kristne filosofen Pascal skriver i sin dagbok om en hendelse som fikk stor betydning for ham:

I nådens år 1654.

Mandag 23. november, den hellige pave og martyr Clemens og andre martyrs fest.

Fra omrent halv elleve after til omrent en halv time etter midnatt. Abrahams Gud, Isaks Gud, Jakobs Gud.

Ikke filosofenes og de lærdes Gud. Vissjet! Vissjet! Følelse. Glede, fred. Jesu-Kristi Gud.

Din Gud skal være min Gud
(Ruth 1,16)

Biskop Stein Reinertsen

Hva var det Pascal oppdaget? Han oppdaget den store forskjellen det er på en gud som bare er inne i hodet til mennesker, og på Abrahams, Isaks og Jakobs Gud som kommer inn i vår verden. Julenatt kommer Gud så nært at vi kan se Gud. Ta på han, høre stemmen, ja, se hvordan Gud er. Vi så en sårbar Gud, overlatt i menneskenes hender og omsorg. Julen er det sterkeste beviset på at vi ikke tror på en gud som bare er inne i hodene til filosofene og de lærde. «Ordet ble menneske, og vi så Hans herlighet,» skriver Johannes.

Det var også en annen viktig oppdagelse Pascal gjorde. Det stopper ikke med at Gud kommer nær, det handler også om en relasjon mellom Gud og oss. «Din Gud skal være min Gud.» Gud ble menneske for å nå helt inn til oss. Gjennom dåpen og troen på Jesus blir dette en virkelighet.

«Alle som tok imot ham gav han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn.» (Joh 1)

Da Pascal døde, fant de en lapp sydd inn i frakken hans. Her hadde han sydd inn det som var aller viktigst i livet. På den lappen stod ikke de viktigste formlene han hadde oppdaget, men der stod ordene han hadde skrevet ned etter opplevelsen.

Abrahams Gud, Isaks Gud, Jakobs Gud.
Ikke filosofenes og de lærdes Gud.
Vissjet! Vissjet! Følelse.
Glede, fred.
Jesu-Kristi Gud.

Velsignet jul!

Stein Reinertsen
Biskop i Agder og Telemark

Teddy stiller som modell!

Før jul får barnehagene på Byremo og Konsmo tilbud om å være med på julevandring i kirka.

Barna får kle seg slik som vi tror de var kledd i julefortellingen og antrekkene er klare.

Dette bladet går i trykken før julevandringene har vært og vi får dessverre ikke bilder av barna selv, derfor stiller Teddy villig opp som modell i et antrekk til en av de vise menn.

På julevandringen blir Geir Ola og Anne Margrethe, vår nye trosopplærer, med sammen med barna.

Vi håper det blir en fin opplevelse!

Teddy viser her antrekket til en vismann. På fanget har han ei krukke med ekte myrra og et skrin med «gull», ikke like ekte som myrra!

I det runde skrinet er det røkelse.

Alt kan luktes på og tas på og alle sanser kan tas i bruk.

Målfrid Aabrek Heimdal har tilbrakt mange lørdager med å sy antrekkene.

TUSEN TAKK for stor innsats!
Her har hun og Teddy kledd seg som hyrder.

BOWLING, SOVEPOSE, SANG OG POPCORN

ENDRAR KRISTENDOMEN SEG MED ÅRA?

Tekst og foto: Eli Smedsland

Grindheim sokneråd har dei siste åra skipa til temakveldar i kyrkja der aktuelle og interessante spørsmål vert presenterte.

Denne novemberkvelden var tidlegare biskop i Stavanger, Ernst Baasland, invitert til å halde foredrag.

Tema var: Endrar kristendomen seg med åra?

I pausen var det kaffi og engasjert prat med tilhøyrarar.

Ernst Baasland vaks opp i Kristiansand. I barndomen tilbrakte han mange somrar i Åseral hjå onkel og tante på Madland. Han minnest godt dagar med hesjing, jordbærplukking og aurefiske i Ørevatn frå oppveksten. Seinare utdanna han seg til prest ved Menighetsfakultet, og vart sia utnemnd til profes-

sor ved den same institusjonen.

**Han minnest
godt dagar med
hesjing, jordbær-
plukking og aurefiske
i Ørevatn frå
oppveksten.**

Konsmo, Åseral, Kvås og Evje.

Baasland tok utgangspunkt i fire spørsmål om mennesket si utvikling:

- Korleis endrar vi oss som menneske gjennom livet?
- Korleis endrast livsforsel og moralske vurderingar?
- Oppfattar vi trua annleis gjennom livet?
- Endrar vi verdiar i takt med alderen?

Han starta med å reflektera over korleis han har registrert at forkynnunar/prestar endrar forkynninga si

gjennom livet. Til dømes vil forkynnaren ofte vera svært Jesussentrert i ungdomen til seinare i livet å tala meir om Gud, ein universell Gud.

Kva er det som skjer?

Vi endrar oss gjennom livet. Mange stiftar familie, vi får vene, vi busett oss i byen eller på bygda, vi les avisar og er på facebook, instagram og så bortetter. Dette påverkar utviklinga av personlegdomen vår.

Deretter gjekk han gjennom livsfasane frå barndom til alderdom. Desse livsfasane har og endra seg over tid. På byrjinga av 1900-talet gjekk ein frå barndom til voksen ved konfirmasjonen i fjortenårsalderen. I dagens samfunn går ein frå barndom til ungdom i den alderen. Voksen og klar for arbeidslivet er ein ofte ikkje før ein er i slutten av tjueåra.

Desse endringane i personlegdom og ytre tilhøve i samfunnet utviklar og forandrar oss som menneske. Trua utfordrar oss i alle fasane i livet. Det fører til at trua endrar seg med alderen. Slik sett endrar trusopplevinga seg. Men trusgrunnlaget er det same.

Synet på Gud har og vore i endring opp gjennom tidene; frå å vera ein streng "far i himmelen" til å vera ein god og omsorgsfull far. Ein streng Gud fører ofte til eit negativt syn på mennesket. Men han understreka at Gud er heilag, og at vi treng eit heilagt rom.

Ernst Baasland tok også opp spørsmålet om korleis vi les bibelen og korleis vi bruker han.

Han la vekt på at bibelen er ei levande bok, skrive til levande menneske i den tida den vart nedskrivne. «Det nye testamentet er skrive til ein levande menighet i si tid. Ein

tek feil om ein les bibelen som ei lovbo. Det gamle testamentet er ikkje lovbova vår, men skal peika på Kristus.»

Så var det tid for pause med kaffe og noko å bita i. Etter pausen var det ope for spørsmål og synspunkt frå tilhøyrarane. Forsamlinga hadde latt seg engasjera. Det vart stilt spørsmål om alt frå synet på Gud til etikk og etiske problemstillingar i vår tid.

Baasland hevda at vi har lett for å overta foreldra og miljøet sin etikk. Vår måte å resonnera på har endra seg over tid. Det er viktig å ikkje avgrensa etikk til å gjelda seksualmoral. Vi må øva oss i å tenka etisk i stadig nye problemstillingar, til dømes problematikken rundt miljø- og klimaspørsmål.

Det var toget heim til Stavanger som tvang fram ei avslutning på kvelden. Baasland er ein kunnskapsrik og dyktig foredragshaldar som fenger tilhøyrarane. Gjennom foredraget siterte han både Arne Garborg sitt dikt om "Om pengar" og stemte i med "Jag er en gammal trubadur" av Cornelis Vresvik.

Denne temakvelden i Grindheim kyrkje er ein av mange temakveldar soknerådet har arrangert dei siste åra. Temakveldane tek opp viktige spørsmål som er nyttige å læra meire om både for oss som kyrkjelyd og som menneske i samfunnet vi lever i. Ein treng ikkje vera fast kyrkjegjengar for å delta på desse kveldane!

Det var 11 spente 11- og 12-åringar som trampet av seg snøen fra skoene da de gikk inn dørene i Konsmo kirke. Det var lørdag ettermiddag, siste helga i november og snøen hadde lagt seg som et hvitt teppe over kirka og kirkegården.

Alle barn i 6. og 7. klasse på Konsmo var invitert til Lys våken-opplegg, som blant annet inkluderer ei spennende natt i kirka. Navnet Lys våken handler ikke om at vi skal være våkne hele natta, men at vi skal være våkne overfor det som skjer i oss og rundt oss. Vi skal være våkne overfor Gud, hverandre og oss selv. Ikke minst kan vi oppleve at Gud er Lys våken for oss.

Vi var på oppdagelsesferd i kirka, delte hyggelige måltider med god stemning, lekte ut i snøen, hadde «kor-øvelse» der vi øvde inn Lys våken-sangen, lagde bønner, dramastykke og øvde på salmer til søndagens gudstjeneste. Så avsluttet vi kvelden i soveposen med film, popcorn og lørdagsgodt.

På søndagen våkna noen grytidlig, mens andre greide å sove litt lengre. Vi hadde frokost og etter hvert tok vi imot folk som kom til gudstjenesten den dagen. Alle lys våken-deltakerne bidro i gudstjenesten på en fortreffelig måte. Takk for en flott opplevelse!

FNs BÆREKRAFTSMÅL OG KRISTEN TRO

Tekst: Liv Birkeland

Har Bibelen, kristen tro og teologisk refleksjon noe med bærekraftsmålene å gjøre? Dette er et av de første spørsmålene i Bærekraftsboka – FNs bærekraftsmål i lys av kristen tro. Og svaret er ja, og at vi alle har en rolle å spille i den store dugnaden for å nå bærekraftsmålene. I boka blir du invitert til å reflektere mer over dette, gjerne i sammen med andre.

Hovedforfattere er Anne Marte Skaaland og Guro Almås, men boka har bidrag fra flere og er utgitt i et samarbeid mellom Den norske kirke, Kirkens nødhjelp, Norges kristne råd, KFUK/KFUM og Samarbeid menighet og misjon. I tillegg til trykte eksemplar, er stoffet også tilgjengelig digitalt på [bærekraftsboka.no](#).

Bibel og bærekraft?

En av bidragsyterne er Kjell Nordstokke. I innledninga minner han om at Bibelen i stor grad handler om alminnelige mennesker og hverdagen deres. De erfarte tørke, storm, uvær og hungersnød, frykt

for krig og voldbruksbruk og var ofte preget av uro for å bli rammet av sykdom eller ulykke. De undret seg også over skaperverkets storhet og gavmildhet, og de visste at de var en del av en større sammenheng enn de var i stand til å fatte.

Samme undring og samme uro kan også vi i Audnedal kjenne på i dag. I Bærekraftsboka kan en følge et opplegg der hvert enkelt bærekraftsmål blir forklart på en forståelig måte. I tillegg kommer en teologisk refleksjon, en bønn, noen spørsmål og en utfordring knyttet til hvert mål. Se neste side, som tar for seg bærekraftsmål 1 på denne måten.

Samtalegrupper

De fleste er enige om at bærekraft er et viktig tema. Samtidig virker det litt høysvevende og diffus for mange av oss. Bærekraftsboka tilbyr en praktisk og interessant måte for oss å snakke om og tenke over hva disse målene handler om. Ta kontakt med sokneprest Geir Ola Tveit eller kirkekontoret på Konsmo (kontaktinfo side 2) dersom du er interessert i å være med i samtalegrupper om kristen tro og bærekraft. Du kan også ta i bruk opplegget i Bærekraftsboka på egenhånd, og gjerne ta initiativ til samtaler med andre.

NY KIRKETJENER I KONSMO

– Vi ble kjempeglade da vi hørte at du hadde søkt på stillinga, sa Britt Dalan på vegne av menigheten, da Richard Håland ble ønsket velkommen som ny kirketjener i Konsmo. Han tar dermed over etter sin ektefelle Sissel Birkeland Håland, som har hatt stillinga i seks år.

– Richard og Sissel er i grunnen to sider av samme sak, så vi er helt sikre på at vi kommer til å bli like godt fornøyd med den nye kirketjeneren som den gamle, fortsatte Britt og overrakte blomster til begge.

Kirketjeneren har ikke en veldig synlig rolle i det som skjer i kirka, men det blir fort veldig merkbart om oppgavene ikke blir gjort. I Konsmo har folk lagt merke til og gitt tilbakemelding på hvor ordentlig og omsorgsfullt Sissel har utført oppgavene, enten de har kommet til kirka i glede eller i sorg. På den måten har arbeidet hennes satt gode spor.

Britt Dalan trakk også fram at Sissel har fått sokneprest Geir Ola Tveit til å endre en praksis han har hatt i heile sitt presteliv. Mens han ellers alltid går direkte til sakristiet når han kommer for å holde gudstjeneste, går han i Konsmo alltid inn gjennom våpenhuset. For der har Sissel Birkeland Håland foran hver gudstjeneste pleid å sette opp en fin velkomst med levende lys, blomster og et bibelord. En tradisjon vi håper ektemaken vil videreføre.

Richard Håland er utdanna tømrer og bor på Håland i Konsmo.

På gudstjenesten 28. november ble trosopplærer Anne-Margrethe Storaker og kirketjener Richard Håland ønsket velkommen til Konsmo menighet. Avtroppende kirketjener Sissel Birkeland Håland fikk også blomster og gode ord.

FNs bærekraftsmål 1: UTRYDDE FATTIGDOM

Kampen mot fattigdom er en av vår tids aller største utfordringer. Fattigdom forbindes gjerne med å mangle penger, men det handler også om tilgang til andre goder som er viktige for å leve et verdig liv. Ekstrem fattigdom er mangel på livsviktige ressurser. Grensen for å regnes som ekstremt fattig er i dag at man har en inntekt på mindre enn 1,9 amerikanske dollar per dag, justert for prisnivået i landet man bor i. Det vil si at man ikke får dekket helt grunnleggende behov som mat, klær og bolig.

Andelen ekstremt fattige i verden ble mer enn halvert mellom 1990 og 2015. Dette er en av grunnene til at mange mener at tusenårmålene, forløperen for bærekraftsmålene, i stor grad har lykkes. I bærekraftsmålene har FNs medlemsland satt seg et mye mer ambisiøst mål, nemlig å utrydde ekstrem fattigdom helt. De har kunnet sette dette målet fordi de mener at vi i dag har ressurser til å få dette til.

I rike land handler fattigdom ofte om utenforskap, det å ikke ha de samme mulighetene som andre. I Norge lever stadig flere barn i familiel med vedvarende lavinntekt og står i fare for å falle utenfor organi-

serte fritidsaktiviteter og det sosiale livet blant jevnaldrende. Årsakene til fattigdom kan være på individnivå (for eksempel sykdom eller rus), på nasjonalt nivå (for eksempel arbeidsledighet, korupsjon eller stor ulikhet) eller på internasjonal nivå (for eksempel kapitalflukt eller urettferdige handelsregler). For å nå bærekraftsmål nummer 1 må vi se på alle tre nivåene. Ingen skal uteslutes, er den overordnede visjonen i bærekraftsmålene, og nettopp det er kjernen i målet om å avskaffe fattigdom. Hver og en som blir født på denne kloden, skal ha mulighet til å leve et godt liv og ta del i samfunnet.

Teologisk refleksjon

«De fattige har dere alltid hos dere» (Matteus 26,11). Disse ordene blir noen ganger tolket slik at Jesus bekrefet fattigdom som en naturlens orden eller som en uunngåelig skjebne noen er dømt til. Men det er å tolke feil; i virkeligheten siterer Jesus 5. Mosebok, hvor utsagnet følges opp av et klart påbud: «Lukk veldig opp hånden for din bror, for de nødlidende og fattige i landet ditt!» (15,11). Bibelen har en realistisk forståelse av fattigdom; den

vet at urett og undertrykkelse ofte er årsaken til at mennesker blir fattige. Særlig profetene er entydige i sin kritikk av de mektige som «driver fattige bort fra domstolen og tar retten fra de hjelpløse i folket mitt» (Jesaja 10,2). Men de forkynder også at Gud stiller seg på de fattiges side og forsvarer deres rett (Jesaja 1,17; 3,14–15). Jesus plasserer seg selv tydelig i denne tradisjonen med kall til «å forkynne et godt budskap for fattige» og «å sette undertrykte fri» (Lukas 4,18). Å følge Jesus innebærer å ha del i det samme kallet: det motiverer kristne og kirker til innsats for å utrydde fattigdom. Vel vitende om at de fattige alltid vil være hos oss – så lenge systemer og makthavere gir rom for urett og undertrykkelse.

Illustrasjoner: Mari Kyale

SPØRSMÅL

Hvordan skal vi tolke utsagnet «De fattige har dere alltid hos dere» i dag – lokalt og globalt? Bibelen framstiller fattigdom både som et ideal og som overdig nød. Kan begge perspektivene fastholdes?

UTFORDRING

Er fattigdom et problem der dere bor? Er det noe dere kan gjøre for å lære mer om dette og bidra til å redusere fattigdommen?

BØNN

Gud, all godhets giver, lær oss å dele så ingen må mangle, og invitere inn så ingen må stå utenfor. Vis oss på ny at vi alle er dine skapninger og elskede barn. Alt og alle i dine hender, Gud. Amen.

LITURGIEN

– steg for steg gjennom gudstjenesten

Vi er nå kommet til femte og siste del i liturgien, her i vår gjennomgang av bakgrunn og hensikt for den bestemte ordninga som gudstjenestene følger. Kirkas liturgi har røtter i den jødiske gudstjenesten som selv Jesus deltok i.

Tekst: Geir Ola Tveit

dem til å lyse denne velsignelsen over israelittene.

Velsignelse på gresk er evlogeå: Gode ord. Vi får gode ord fra Gud med oss ut i hverdagen.

Postladium

Organisten gir menigheten en siste musikalsk opplevelse før gudstjenesten er slutt. Noen menigheter praktisere utgang under postludiet, men ikke Grindheim og Konsmo. Her blir menigheten sittende og får med seg den musikalske opplevelsen som organisten gir.

Utsendelse

Liturg: Gå i fred.
Tjen Herren med glede.

Disse ordene er en siste hilsen og oppfordring før vi går fra kirken og ut i hverdagen. Eventuelt at vi blir igjen på kirkekaffen. Slik slutter gudstjenesten på samme måte som den begynte, med at liturgen hilser med og minner om Guds fred.

Del 1: SAMLING

- Klokkeringing
- Informasjon om dagens gudstjeneste
- Kort stillhet
- 3 klokkeslag
- Preludium/inngangssalme
- Salmer
- Inngangsord/Nådehilsen
- Samlingsbønn
- Syndsbekjennelse
- Løftesord
- Kyrie/Bønnerop
- Dagens bønn

Del 2: ORDET

- Tekstlesing
- Preken
- Trosbekjennelsen
- Kunngjøringer

Del 3: FORBØNN

- Forbønn for kirken og verden
- Vi minnes de døde og ber for de sorgende.
- Takkoffer
- Bønn for offeret.

Del 4: NATTVERD

- Prefasjonsdialog.
- Prefasjon
- Hellig. Sanctus
- Nattverdbønn
- Innstiftelsesordene
- Anamnese
- Herrens bønn
- Fredshilsen
- Du Guds lam. Agnus Dei
- Kom, for alt er gjort ferdig
- Måltidet
- Utdelingsord
- Etter utdelingen
- Takkebønn

Ikke alle barn gleder seg til jul

Gi støtte, trygghet og håp til familier som har det tøft.

**Send SMS BK JUL til 2210 (200 kr) eller
VIPPS valgfritt beløp til 13130**

Vesle og Fredo likte seg i den fine kyrkja.
Den var like fin som eit slott, syntest dei.

ROTTENE FANN ATT KATTUNGEN!

Tekst: Oline Løland.

Foto: Lise Finseth, Ingunn Birkeland og Ragnhild Huseby Solås

Laurdag 23. oktober var eg i kyrkja for å sjå på kyrkjerottene Fredo og Vesle.

Dei er to rotter, dei er litt rare og veldig redde for kattar.

Kari prest hadde med seg ein kattunge og ho fortalte om den gode samaritanen. Han hjelpte ein mann som blei rana og slått. Ho sa at det Jesus ville fortelje oss med denne fortellinga var at det er viktig å hjelpe andre. Me må tørre og hjelpe andre sjølv om me ikkje kjenner dei.

Kattungen som var med kom bort i frå mammaen sin mens dei leika gøymsel.

Fredo og Vesle fann igjen kattungen i søpla! Dei blei så redde at dei gapte ut: «Å grandiosa!» Sjølv om dei var redde, så fann dei ut at dei måtte hjelpe kattungen å finne igjen mammaen hans. Det klarte dei. Det var moro når dei skreik så høgt då dei fann kattungen.

På slutten fekk alle barna kvar sin pakke med «rottebæsj». Det er ei sukkekasse med knallgode sukker.

Takk til Oline Løland, som har skrive denne fine rapporten fra kyrkjerottene sin visitt i Grindheim kyrkje. Mange barn frå Konsmo, Åseral og Grindheim kom for å sjå på desse handdokkene som reiser rundt i Noreg.

Kari prest fortalte om mannen som fekk help av ein samaritan.
Kyrkjerotter haust 2021

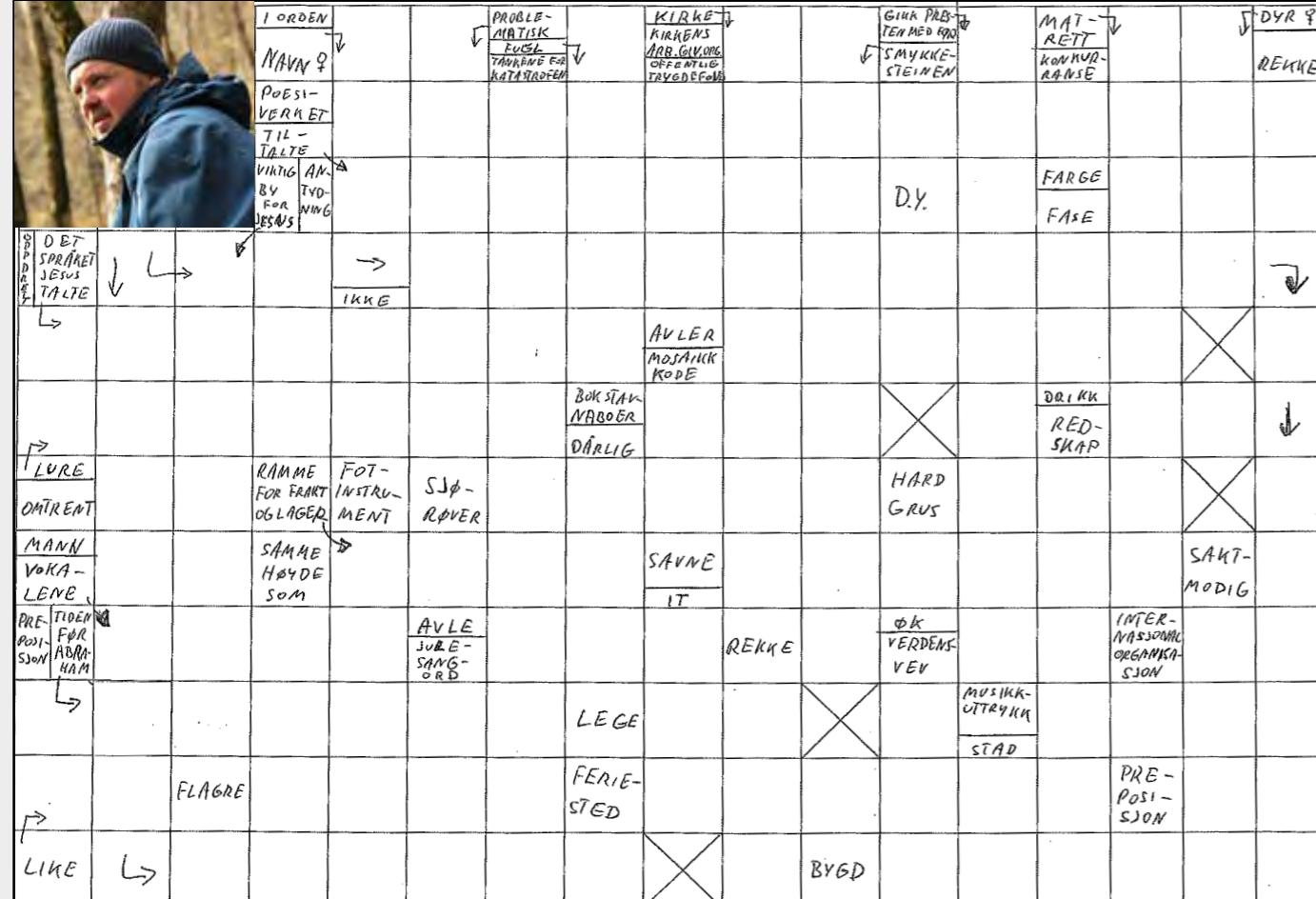

«Å Grandiosa! Ein kattunge i søppelbøtta! Me er jo livredd kattar! Tør me å hjelpe?»

Det var ikke planlagt at kryssordet i forrige blad var ekstra vanskelig, ja nærmest uløselig.

Ei rute hadde nemlig havna på feil plass i oversettelsen fra soknepresten håndskrevne kryssord til vår trykte versjon. Dette satte imidlertid ingen stopper for tre kryssordløsere, som oppdaga feilen og løste det perfekt. Av disse trakk vi ut Anlaug Børtnes, som ei gang før jul vil motta boka om Grindheim kyrkje. Gratulerer!

For å unngå samme problem i dette julenummeret, satser vi på å bruke Geir Olas stødige strek og tydelige håndskrift og trykker kryssordet heilt naturelt. Av innkomne svar innen 25. januar 2022, trekker vi en vinner av lefse-pakke fra Vigdis Finseth.

Forrige gang biskop Stein Reinertsen hadde visitas i Audnedal var i 2016. Da var det blant annet gudstjeneste i Konsmo. Her ble han på kirketrappa ønsket velkommen av sokneprest Geir Ola Tveit, organist Elisabeth Seland og prost Per Ragnar Haraldstad. I våpenhuset står davarende ordfører Reidun Bakken og Liv Vassland fra Grindheim sokneråd.

BISPEVISITAS 2022

Tekst: Ingunn Birkeland. Foto: Liv Birkeland

Første uka i februar venter vi storfint besøk. Da kommer biskop Stein Reinertsen til Konsmo og Grindheim menigheter. I programmet vil det være poster som retter seg mot skoleelever, møte med ansatte og menighetsråd, besøk på omsorgssenteret, åpent kveldsarrangement og visitasgudstjeneste i Grindheim søndag 6. februar kl. 16.00.

Vi glelder oss!

JULEQUIZ

1. Hva er en kreml?
2. Jesus ble født i Davids by. Kan du et annet navn på denne byen?
3. Hvor mange liter er det i et fat olje?
4. Hvilke kommuner grenser Lyngdal kommune til?
5. Hvem var de første som kom på besøk da Jesus var født?
6. Er en rødspette en fugl, fisk eller blomst?
7. Hva heter Danmarks største øy?
8. Hvor gikk Jesus første utenlandstur?
9. Hvem var den første som tisset på månen?
10. Nevn et sted i Audnedal som har et edelt metall i navnet
11. Nevn et sted i Audnedal som har et kornslag i navnet

12. Hvem var det som ville drepe Jesusbarnet?
13. Er geitebukken og husbukken i samme familie?
14. Hvilket land har flest innbyggere, Italia eller Spania?
15. Fullfør disse sangstrofene:
 - a. Og glade med song dei helsar...
 - b. Nå har vi vaska golvet og vi har bore ved...
 - c. En skulle vore fire år...
16. Hvem var den siste ordføreren i Audnedal kommune?
17. Hva heter Fader vår på latin?
18. Hvilken bilprodusent er kjent for å være opphavet til produksjonsmetoden LEAN?
19. Hvor måtte man helt frem til 1950-tallet bruke ferje når en skulle fra Konsmo til Åseral?

Rett svar finner du på side 12.

RETNINGSLINER OG LITURGI FOR GRAVFERD

Tekst: Geir Ola Tveit

Gravferdsliturgien kan gjennomførast med nokre variasjonar.

I tidlegare Mandal prosti var prestane einige om å legga seg på samme mal, sidan dei av og til må gjera teneste i andre kyrkjelydar.

1. januar 2020 blei eit nytt prosti skipa: Lister og Mandal prosti. Dermed blei det nausynt å sjå ein gong til på liturgien. No gjeld følgjande:

- **Presten lyser fred over den dødes minne etter kranspålegginga. Kyrkjelyden skal ikke reisa seg.**
- **Songar, salmer, solosang og spotify skal godkjennast av organisten og forrettande prest.**
- **Ved filming skal alle som vert synlege signera på godkjenning. Filmen må ikke bli liggande på nettet.**

Elles gjeld sjølvsagt den liturgien som kyrkjemøtet har vedteke.

Gravferd er kyrkjeleg handling som er gratis for medlemmer av kyrkja. For ikkje-medlemmer er det ei avgift dersom ein ynskjer kyrkje, prest og organist.

Andre trussamfunn kan leiga kyrkja ved gravlegging av sine medlemmer.

Feil namn

Tre flotte systrar Johansen har vakse opp på Vestre Sveindal.

Ei av dei, Annika, er mor til dåpsbarnet, Kristoffer Salvesen, som blei døpt på Løland i sommar.

Det er altså ikkje systera, Malin, som me skrev i førre nummer.

Me beklagar!

Redaksjonen

AVSPARK FOR KONFIRMANTENE

Tekst: Geir Ola Tveit. Foto: Richart Håland

**Dette året har vi ni konfirmanter i Audnedal:
Fem i Konsmo og fire i Grindheim.
I september var det kick-off med
team-building, eller med andre ord:
AVSPARK MED LAGBYGGING.**

Avsparket foregikk på Evje, der TrollAktiv var vertskap og instruktør. Andakten ble holdt av Geir Ola, men pizzaen og aktiviteten tok TrollAktiv seg av. Richart Håland var med som sjåfør og leder.

Alle oppgaver skulle løses sammen. Laget skulle finne ut av problemet. Det var om å gjøre å tenke logisk og praktisk. En måtte være rask, huske og samhandle. En av oppgavene utfordret også

klatreferdighetene.

To av oppgavene foregikk nede ved Otra. Det innebar selvfølgelig søling med vann, men ingen konfirmanter ble så blaute at de ble syke.

Det var et konkurransemoment, i tillegg til å løse problemer. I noen oppgaver ble flokken delt i to, og så skulle lagene konkurrerer mot hverandre. Før den siste og avgjørende stafetten, lå Konsmo og Grindheim helt likt.

Poenget med turen var ikke å finne ut hvem som var best. Det handlet om å oppleve mestring og bygge fellesskap. Samt spise pizza og høre på andakt. Gud har skapt menneskene med evner og anlegg. Gud har også skapt oss til fellesskap. Disse sidene ved skapertanke ble praktisert på Evje.

PS! Konsmo vant.

SVAR:

1. Sopp	8. Egypt	15. a. ...sin broder i himmelhall	20. Eggost
2. Betlehem	9. Buss Aldrin	b. ...Og vi har sett opp fugleband og vi har pynta tre	21. 600.000 + kvinner og barn
3. 158.99 l	10. Gullsmedberget	c. ... og kjent ei jente som var nesten fem	22. Ritz har minst areal, Start har størst.
4. Farsund, Kvinesdal, Hægebostad, Åseral, Evje og Hornnes, Lindesnes	11. Havreseland	13. Nei	23. 3
5. Gjeterne	12. Kong Herodes	14. Italia, med over 60 millioner. Spania har ca. 47,5 millioner innbyggere	24. 10
6. Fisk	16. Reidun Bakken	18. Toyota	25. Absalon Elias Holme
7. Sjælland	17. Pater Noster	19. Over elva ved Sveindal	

ØRNEMYRFJELL

Tekst og foto: Liv Birkeland

I klarvær bry Ørnemyrfjell på et fantastisk utsyn. Dagsturhytta var nylig kommet på plass da dette bildet ble tatt. Den siste finpussen manglet ennå, derfor lå det litt materialer rundt hytta.

I november kom dagsturhytta på plass på Ørnemyrfjell. Det var rett før snøen la seg, og vi rakk en tur oppom til fots. Omrent samme rundtur kan også gjennomføres på ski, om føret og snøforhold tillater det. Da kan du få ei morsom lår på heimturen.

Anna Ågedal på det høyeste punktet i Lyngdal kommune.

På Flottorp ble det tidlig på 1900-tallet utvinnet molybden. Ruinen etter «vaskeriet» og gruvegangen vitner om et lokalt industrieventyr.

Ørnemyrfjell, eller Heddeheia, er med sine 578 meter over havet, kommunens høyeste punkt. Her har du flott utsikt i alle himmelretninger, blant annet rett nord til Eikerapen. Dagsturhytta som elever ved Byremo videregående skole har bygd, tar seg godt ut på toppen, og gir gode sitteplasser og ly i nær sagt alle vindretninger.

For den som kommer med bil, gjelder det å ta av fra RV42 på Håland og kjøre til Øvre Flottorp. Her er det to godt tilrettelagte parkeringsplasser. Om du vil gå den korteste veien til Ørnemyrfjell, kan du starte ved den første parkeringsplassen. Her begynner den om lag 3 km lange merka turstien. Først i variert skog med litt bekker og myrdrag. Den siste kilometeren, etter Sandbrotet, er det først litt brattere å gå og deretter mer og mer berg og snaujell opp mot toppen.

Om du satser på en liten rundtur, er det fint å først følge den gamle veien som tar deg til Flottorp gruver. Videre går det en delvis merka sti nordvestover, over Gullsmedberget og på tvers over Gråstadmyra. Her svinger stien og løfter seg 100 høydemeter opp på Kvevehei. (Om du tar denne turen på ski, er det lurt å svinge av litt før, for å få ei slakere linje opp lia. Ta hensyn til snøskredfare!) Videre går du i lett terreng over Teigedalan og videre opp på Ørnemyrfjell. Når du så følger den merka stien ned igjen, blir denne rundløypa på ca. 7 km.

Både det korte turforslaget og rundturen passer godt for middels spreke folk, inkludert barnefamilier uten barnevogn. Det ryktes at et lokalt kvinnfolk midt i 80-åra går stien opp til Ørnemyrfjell på 45 minutter. Vanlige folk bør minst beregne en time.

BARNAS SIDE

Finn 10 blomsternavn!

Inne i rutenettet er det gjemt 10 blomsternavn. De står fra venstre mot høyre, og nedover. Finner du alle?

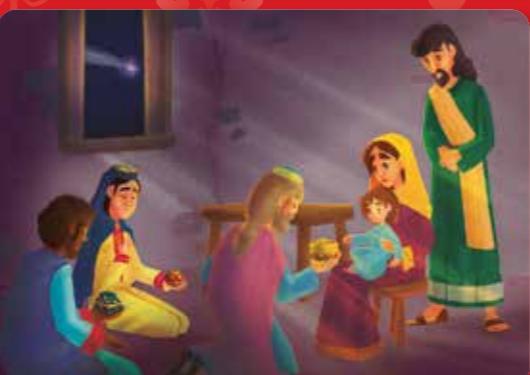
Fargelegg!

Da Jesus var født, kom tre vise menn fra Østen for å hylle ham.
(Tegning: Claudia Chiaravalotti)

Finn fem feil

Vismennene knelte for Jesus, og ga ham gull, røkelse og myrra. De to bildene er nesten like. Finner du de fem feilene på bildet under? (Tegning: Claudia Chiaravalotti)

Gi barnebladet
BARNAS til et barn
du er glad i!

Disse oppgavene er henta fra bladet.

Bestill abonnement
på sondagsskolen.no
eller 22 08 71 00.

FORHÅNDS-BESTILLING

Send SMS til
Vigdis Koppen på tlf:
909 55 549

Markeres: Konsert 1 eller 2
+ antall og type reserverte billetter.

BILLETTPRIS

Voksen (16+ år): 200 kr
Barn (0-15 år): 100 kr
Familie (2 voksne+barn):
500 kr

foto: Tommervoldsgarden AS

Stadnamn i Audnedal

FISK, JARN OG PER STÅLESON

Tekst: Reidar J Ågedal

I Audnedal finn me mange ulike stadnamn på gardar, bruk og terrengrformasjoner. Ein del av desse namna har blitt kartfesta og fått ei offisiell namneform, andre lever berre på folkemunne. Av skrivemåten ser me at nokre av namna er frå norrøn tid, medan andre er kome til seinare. Det er og truleg at ein del eldre namn har forsvunne, og nokre stader blitt erstatta med nyare namn. Skrivemåte og uttale har også ofte endra seg opp gjennom tidene.

Stadhamna har fleire funksjonar. Dei kan fortelje om arbeidsliv, språk og folkekultur i gamal tid, og dei seier oss noko om korleis menneska før oss opplevde verda. I tillegg kan stadnamna gje oss praktisk geografisk informasjon og styrke den lokale identitetskjensla.

Ein stor del av stadnamna har namneformer som er forståelege for oss i dag, til dømes Høgehei og Tormyr. Andre namn er det vanskeleg å finne ei god forklaring på. Under fylgjer ein del stadnamn frå den sørvestlege delen av Audnedal, og ein kort teori om kva som kan vere bakgrunnen for desse namna.

SKOFTELAND (1): Gardsnamnet Skofteland skal kome av det norrøne mannsnamnet Skopti eller Skofte. Dialektuttalen av namnet har tradisjonelt vore Skopteland. Kring Skofteland er det fleire eldre fornminne, mellom anna eit gravfelt og ei bygdeborg. Det er derfor sannsynleg at garden kan vere gammal og at gardsnamnet er frå norrøn tid.

SURTEVATN (2): Surtevatn er namn på to vatn som ligg aust for Barstad, nær fylkesveg 461 mellom Konsmo og Kvås. Leddet surte tyder jernfarga vatn eller myr. I nærmiljøet finn me mange ulike stadnamn på gardar, bruk og terrengrformasjoner.

RONÅ (6): I den sørlege delen av Hellevatnet ligg det eit smalt sund som bind dette vatnet saman med det ytre Hellevatnet. I dag går det ei bru over sundet og vegen går vidare opp til Helleshei. Dette sundet har namnet Ronå. Namnet har same opphav som Rona aust for Kristiansand, og tyder smal, stille opning mellom sjø og vatn eller mellom to vatn.

PERSREET (4): Persreet ligg langs fylkesveg 461, litt vest for Eigebo. Re kan tyde fjell- eller grusrygg. På slutten av 1800-talet skal Per Ståleson frå Nepstad ha hatt opparbeidings- eller vedlikehaldsansvar for dette vegstykket. Sidan den tid har namnet Per vore knytt til denne strekninga, og namnet Persreet er framleis i levande bruk.

NEPSTAD (5): Gardsnamnet Nepstad kan kome av bergnase eller fjellutspring. På bruk nr. 7, rett ved den gamle vegen ned mot Konsmo, er det eit fjell med ei slik bergnase eller «nebb». Ifølge tidlegare grunneigar Lars Nepstad, er det dette fjellet som skal ha gjeve garden namn.

JUBILANT-KONFIRMANTER

Tekst og foto: redaksjonen

I løpet av noen få år er det blitt en høyt verdsatt tradisjon at kirkekontoret inviterer 50-årskonfirmanter til gudstjeneste. Det gir en fin anledning for både «konfirmanter» og menighet til å møte hverandre igjen.

I Grindheim er slike gjensyn så populært at 60-årskonfirmantene som ikke rakk å bli med i denne tradisjonen, like godt inviterte seg sjøl på gudstjenesten 17. oktober. Det burde flere gjøre!

I Konsmo kirke møtte fem jenter fra et kull på 13 som ble konfirmert i september i 1971. Både i Konsmo og Grindheim ble det tent lys for de i konfirmantkullet som er gått bort.

På gudstjeneste 3. oktober møtte sokneprest Geir Ola Tveit (f.v.) Åse Grete Birkeland Føyen, Wenche Ågedal (Øydna), Anne Karin Ougland (Persson), Jenny Svensen, Anne Karin Jensen (Flåt).

50-årskonfirmantene i Grindheim (f.v) Solveig Nesland (Kittelstad), Odd Arnfinn Tveiten, Jan Tveiten, Dulsi (Alma) Birkestøl, Olga Moi (Vasland), Ba (Torborg) Birkeland (Byremo), Kari Butveit.

60-årskonfirmanter i Grindheim (f.v) Jon Haugland, Lars Reidar Vasland, Olaf Vasland, Gunnhild Abusland (Hårtveit), Ragnhild Mydland (Valand), Lillemor (Tomine) Naglestad (Vårdal), Randi Allis Helle (Øydne).

Godt lesestoff!

Fire-åringar i Grindheim kyrkje fekk kyrkjeboka og ein pose med mykje spennande frå søndagsskulen.

Frå venstre: Geir Ola Tveit, Amalie Hårtveit, Olivia Juvastøl, Elias Vasland, Tobias Jansen Bransdal og Sigrid Lian.

- Redaksjonen -

LØKKAN TRE
www.lokkan.no

**SPAREBANKEN
SØR**

VASLAND PUKKVERK
GRUSING - HØVLING - KANTSLÅTT - BRØYTING - STRØING
Tlf: 971 90 835

B. Strisland
4525 Konsmo

TRANSPORTFORRETNING
Tlf. 38 28 17 76 – 9058 17 76

THORSLAND ELEKTRO

Aut. ElektroEntrepreneur

Mob. 909 76 777

Mail. post@thorslandelektro.no

www.thorslandelektro.no

Farsundveien 135, 4580 Lyngdal

www.traktoras.no
Tlf: 38 34 51 03

PRO Technics AS

- * Salg og installasjon av PA utstyr.
 - * Vedlikehold og reparasjon.
 - * Salg av projektører og lerret.
 - * Spar miljøet, reparer utstyr!
- * E-post: post@protechnics.no
* Telefon: 40 28 43 81

Grindheim Bil & Mek. Verksted AS
Tlf. 38 28 02 10

- Reparasjon, oppretting og lakking
- Bensinstasjon
- Blomster og gaver

Vasland Maskin AS

Mob.: 917 13 701 | post@vasland.no | www.vasland.no

BYREMO LÅS

Ånen Leland

Tlf. 916 36 145
byremolas@leland.no
Løkkan 13, 4529 Byremo

- LÅSER OG SYSTEM -

Salong Mini
Velvære
38 28 19 11

VI BYGGER
SLIK
DU
ØNSKER

**konsmo
hus** *Konsmo
Fabrikker a.s*

E-post: firmapost@konsmohus.no
Telefon: 38 28 13 00

VELKOMMEN 2021

TIL GUDSTJENER

GRINDHEIM KYRKJE OFFER

24. desember kl. 1600	Blå Kors	Julaftan
26. desember kl. 1100	Maritastiftelsen	2. juledag
9. januar kl. 1100	Strømmestiftelsen	6-års bibel
6. februar kl. 1600	Bibelskapet	Tårnagentar. Bispevisitas
6. mars kl. 1100	Arbeidet i kyrkjelyden	Kyrkjelydens årsmøte
14. april kl. 1100	Maritastiftelsen	Skjærtorsdag
18. april kl. 1100	Misjonsprosjektet for NMS	2. påskedag

KONSMO KIRKE OFFER

24. desember kl. 1400	Kirkens Nødhjelp	Julaften
25. desember kl. 1100	Misjonsprosjektet for Misjonsalliansen	1. juledag
16. januar kl. 1100	Misjonsprosjektet for NMS	6-års bibel
13. februar kl. 1100	Blå Kors	Tårtnagenter
13. mars kl. 1100	Menighetens arbeid	Menighetens årsmøte
10. april kl. 1100	Misjonsprosjektet for NMS	Palmesøndag
17. april kl. 1100	Bibelskapet	1. påskedag

– Med forbehold om endringer –

– SLEKTTERS GANG –

Konsmo

Døde: Ragna Ruth Gerd Treider

Døpte: Ada Sofie Ågedal

Grindheim

Døde: Finn Reidar Bransdal, Tom Bransdal

Døpte: Ludvik Johan Seland Fasseland

ÅRETS KONFIRMANTER

Disse ungdommene følger i år konfirmantopplegget i kirkene i Audnedal:

Konsmo

Amanda Ågedal, Jonas Vårdal Ågedal,
Ole Rugland Olsen, Silja Ågedal, Torje Sjøberg.

Grindheim

Amelie Hornung, Ariana Pytten, Isak Gulbransen, Julie Koppen.

Vi glieder oss til konfirmantida sammen med dere!

Hilsen menighetene i Konsmo og Grindheim

Følg med på: lyngdal.kirken.no | Facebooksiden Kirkene i Audnedal eller kontakt kirkekontoret.

DEN NORSKE KIRKE
Konsmo og Grindheim menigheter